
Oriëntatienota

Jaarverslag Minaraad 2016

Jaarverslag van de S.A.R. Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen voor het werkjaar 2016

Datum van goedkeuring   **16/02/2017**

Volgnummer   2017| 001

Coördinator + e-mailadres   Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be

---

Co-auteur + e-mailadres   Katelijne Symens, katelijne.symens@minaraad.be
Jürgen Sleewaegen, jurgen.sleewaegen@minaraad.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	2
<i>Beste Lezer</i> ,.....	3
Procesbeschrijving.....	4
Resultaten van de werking in 2016.....	5
1 Algemeen.....	5
1.1 Opdracht.....	5
1.2 Adviesverlening.....	5
1.3 Andere activiteiten dan adviesverlening.....	7
2 Adviesverlening.....	8
2.1 Thema "klimaat en Energie".....	8
2.2 Thema "materialenbeleid/circulaire economie".....	9
2.3 Thema "klassiek milieubeleid".....	10
2.4 Thema "biodiversiteit/ecosystemen".....	12
2.5 Thema "bestuurskwaliteit".....	13
3 Organisatie en processen in 2016.....	15
3.1 Organisatie van de werking.....	15
3.2 Vergaderprocessen van de Minaraad in 2016.....	15
3.3 Externe werking en samenwerkingsrelaties.....	18
4 Financieel verslag.....	19
Bijlagen.....	20
Bijlage 1: De Minaraad als instelling.....	20
Oorsprong en wettelijke omgeving.....	20
Taakstelling.....	20
Samenstelling.....	20
Voorzitterschap.....	21
Werking.....	21
Bijlage 2: Lijst van adviezen in 2016.....	23
Bijlage 3: Lijst van de raadsleden in 2016.....	26
Bijlage 4: raadszittingen en commissiezittingen.....	27
Bijlage 5: samenstelling secretariaat in 2016.....	29
Bijlage 6: overzicht van grafieken en tabellen.....	30

Beste Lezer,

Het is misschien onopgemerkt voorbijgegaan, maar in 2016 bestond de Minaraad 25 jaar. Deze lange periode – bijna een tijdperk – is een periode waarin de Minaraad de meest uiteenlopende milieu-, natuur- en duurzaamheidsthema's heeft behandeld, en daarbij de meest diverse partners tot samenwerking en overleg heeft gebracht.

Dit is dikwijls niet eenvoudig geweest. Milieu en natuur zijn immers op zich al complexe gegevenheden, bovendien zijn de oorzaak-en-gevolg-ketens tussen de menselijke maatschappij en het milieu eveneens zeer complex, en tot slot zijn er binnen de maatschappij vele, dikwijls tegenstrijdige, belangen en zorgen die tot hun recht moeten komen bij de totstandkoming van milieu- en natuurbeleid.

Ik meen dan ook dat alle raadsorganisaties en alle raadsleden die in de afgelopen jaren bijgedragen hebben tot de goede werking van de Raad en zijn werkcommissies, met fierheid mogen terugkijken op hun verwezenlijkingen.

Momenteel bevindt de Minaraad zich in een overgangperiode, aangezien de fusie met de SARO tot een Omgevingsraad voor de deur staat. Dit heeft ons niet belet om ook in 2016 op het gebruikelijke élan tot adviezen te komen, te studeren, te overleggen in commissies, en eindbeslissingen te nemen tijdens de raadszittingen. We concentreerden ons hierbij andermaal op de krachtlijnen die we al enige tijd hanteren: (1) klimaat en energie, (2) klassieke milieuthema's, (3) duurzaam hulpbronnengebruik, (4) ecosysteemdiensten en biodiversiteit en (5) regelgeving en bestuurskwaliteit.

Op basis hiervan heeft de Minaraad in 2016 bijna 30 adviezen vastgesteld, heeft het secretariaat diverse interessante studietrajecten opgestart, en kwamen we tot de organisatie van een grote studiedag en meerdere hoorzittingen. Bij dit alles werkte de Minaraad samen met diverse adviesraden en andere instellingen, die zich immers ook over milieurelevante en/of strategische ontwikkelingen buigen.

Ik dank dan ook alle raadsleden, het secretariaat evenals de collega-adviesraden, die op een gedreven en gedegen wijze deze uitdaging trachten in te vullen. Ik wil in het bijzonder Walter Roggeman bedanken voor de diplomatische wijze waarop hij de Minaraad in 2016 voor de derde maal gedurende een werkjaar voorgezeten heeft.

Ik hoop dat dit jaarverslag u een goed inzicht kan verschaffen in de projecten, processen en producten die de Minaraad in 2016 voortbracht en dat het inspiratie kan bieden voor een vruchtbare samenwerking in 2017 – wellicht het laatste volledige werkjaar waarin de Minaraad zelf als adviesraad zal optreden.

Jurgen Tack,
voorzitter Minaraad 2017

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	Niet van toepassing
Rechtsgrond:	Decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische advieraden, art. 19.
Adviestermijn	Af te handelen voor 15 mei van het erop volgende werkjaar
Overlegcommissie	Dagelijks Bestuur
Vergaderingen: soort + datum	Dagelijks Bestuur, 12 januari Navolgende schriftelijke procedure Raadszitting, 16 februari

---

Het Decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden bepaalt, in artikel 19, :*“Een strategische adviesraad brengt elk jaar verslag uit van zijn werkzaamheden. Dit jaarverslag wordt voor 15 mei van het volgende jaar verzonden aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.”*.

Het huishoudelijk reglement van de Minaraad bepaalt, in artikel 12: *“Het dagelijks bestuur is ook bevoegd voor het ontwerpen van het in artikel 19 van het SAR-decreet vermelde jaarverslag.”*.

Resultaten van de werking in 2016

1 Algemeen

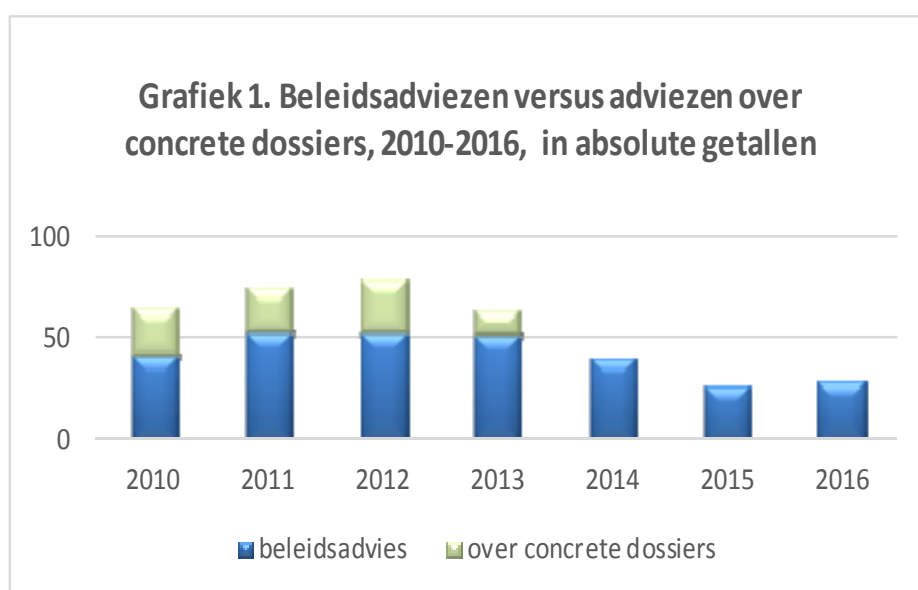
1.1 Opdracht

De algemene opdracht van de Minaraad bestaat er in om, vanuit het oogpunt van de doelstellingen en de beginselen van het milieubeleid, (1) advies uit te brengen ten behoeve van de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement, (2) bij te dragen tot het vormen van een beleidsvisie, (3) De maatschappelijke ontwikkelingen te volgen en te interpreteren, en (4) Reflecties aan te leveren bij beleidsnota's (een meer uitvoerige beschrijving van opdracht is te vinden in [bijlage 1](#))

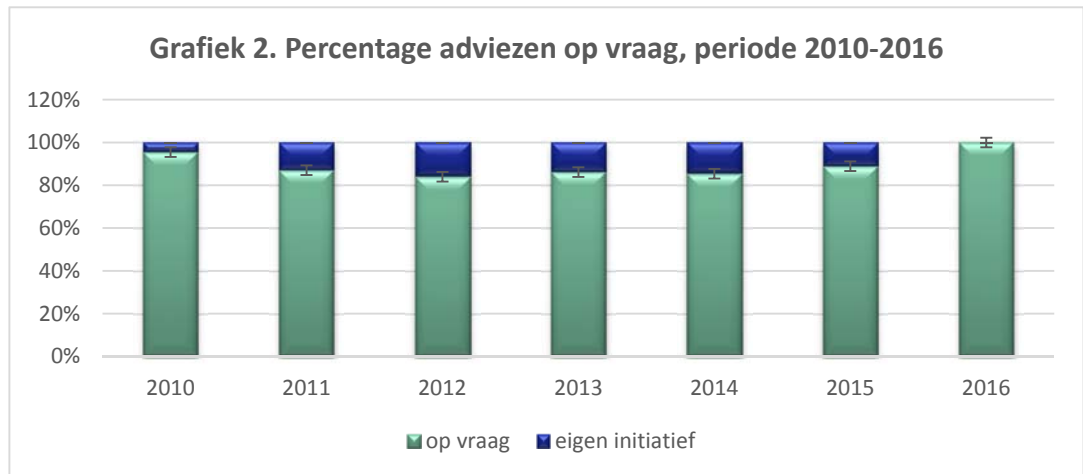
1.2 Adviesverlening

Centraal in de output van de Minaraad staan in principe de adviezen. Het gaat om door de plenaire raad gedragen, beargumenteerde standpunten, in de vorm van voor publicatie vatbare documenten, en dit met betrekking tot actuele beleidskwesties of beleidsvoornemens inzake milieu of natuur.

In het werkjaar 2016 werden er aldus 29 adviezen vastgesteld (voor de lijst: zie [bijlage 2](#)). In absolute termen betekent dit een lichte stijging in vergelijking met het vorige werkjaar, maar een beduidend lager aantal dan de jaren voorheen, waarin tussen de 65 en de 80 adviezen werden vastgesteld. Een belangrijk aandeel van de adviesverlening, in die voorgaande jaren, werd evenwel besteed aan concrete, uitvoeringsgerichte dossiers (erkenningen van verenigingen, van reservaten, van regionale landschappen, van bosgroepen, enz.). Sinds 2013 is van deze adviesverlening over concrete dossiers afgestapt (zie [grafiek 1](#)): deze kwesties werden aangepakt door middel van brieven waarin de standpunten van de raadsorganisaties zonder meer weergegeven werden.

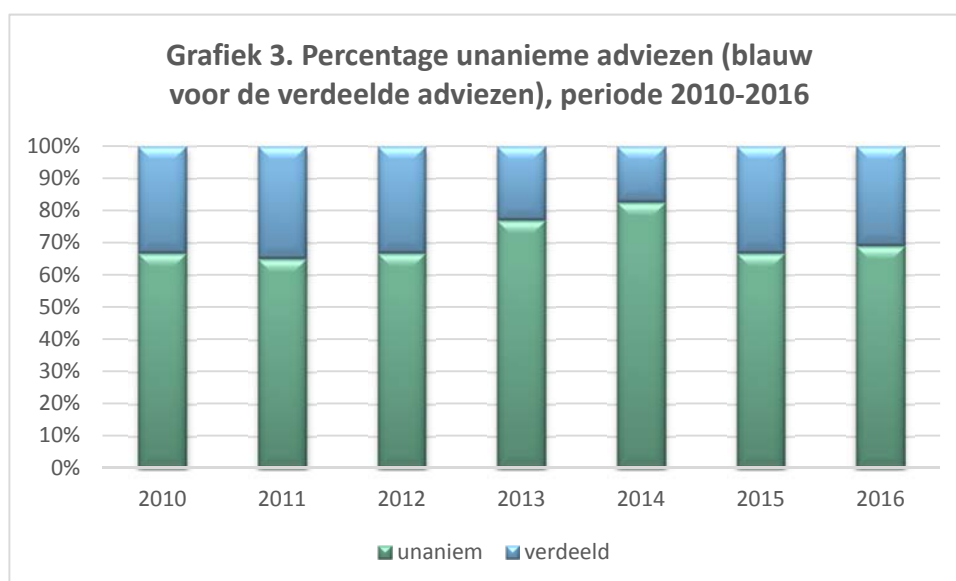

In 2016 werden alle 29 vastgestelde adviezen geformuleerd naar aanleiding van een expliciet gestelde adviesvraag – er zijn dus geen adviezen op eigen initiatief vastgesteld geworden (zie grafiek 2).

Enkele kanttekeningen hierbij: in 2016 is er wel oriënterend studiewerk gebeurd of verder gezet rond de thema's materialenbeleid, adaptatie, luchtkwaliteit, beheerdoelen voor jacht, bebossingsbeleid evenals het Europese Winterpakket energie. Deze initiatieven hebben weliswaar niet tot een advies geleid, maar sommige ervan vormden de basis voor een studiedag (materialenbeleid), hoorzitting (winterpakket energie), een INBO-rapport (beheer- en beleidsdoelen wildsoorten in Vlaanderen) of voorontwerpstudies (bebossingsbeleid, luchtkwaliteitsbeleid). Een deel van de vermelde initiatieven wordt overigens in 2017 verder gezet, en zullen in het nieuwe werkjaar geheel of gedeeltelijk tot tastbare resultaten leiden.

De verhouding tussen unanieme en verdeelde adviezen bleef in 2016 vergelijkbaar met de situatie in 2015: minder dan een derde van de adviezen bevatte standpunten of onthoudingen (zie grafiek 3).

In 2016 waren er dus, van de 29 adviezen, 20 adviezen unaniem en 9 verdeelde adviezen.

1.3 Andere activiteiten dan adviesverlening

De opdrachten “*bij te dragen tot het vormen van een beleidsvisie, de maatschappelijke ontwikkelingen te volgen en te interpreteren, en reflecties aan te leveren bij beleidsnota’s*” voert de Minaraad niet alleen uit door zijn adviesverlening, maar ook door andere activiteiten.

In de eerste plaats moet herinnerd worden aan de jaarlijkse opmaak van het jaarprogramma, waaraan een doorlichting voorafgaat van de voor de Minaraad beleidsbrieven en andere internationale, Europese en Vlaamse beleidsontwikkelingen. De synthese hiervan wordt opgenomen in het jaarprogramma zelf en vormt mee de basis om te beslissen over het al of niet op het getouw zetten van eigen initiatieven.

Als tweede moet gewezen worden op het studiewerk dat op eigen initiatief door de Minaraad wordt opgestart. In 2016 werd het secretariaat van de Minaraad ermee belast, onder begeleiding van de werkcommissie, om studies op te maken met betrekking tot het Europese en Vlaamse luchtbeleid en inzake het Europese *Package Circular Economy*. Dit leidde tot uitgebreide documenten, die in vaststellingsfase zijn.

Ten derde zijn er de hoorzittingen en vergelijkbare *events*. In 2016 organiseerde de Minaraad andermaal zijn nieuwjaardrink, diverse interne hoorzittingen (op het niveau van de werkcommissie), en twee openbare hoorzittingen met een doorlichting van de Europese milieu- en energiebeleidsactualiteiten (samen met VLEVA en LNE).

Als vierde is het zo dat de Minaraad en zijn secretariaat deelnemen aan diverse formele en informele overlegfora en daar dikwijls een belangrijke bijdrage leveren. Het gaat bv. om de Klimaatconferentie en dito ronde-tafels, om het overleg inzake Programmatische Aanpak Stikstofdepositie, om het Open Ruimte Platform van de Vlaamse Landmaatschappij, om deelname aan de voorbereiding van het Groenboek Bestuur, om de opstart van het Overlegforum van het CIW inzake de financiering van de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water, evenals om lidmaatschappen van de stuurgroep bij het Milieurapport, bij het Steunpunt materialenbeheer en bij het Steunpunt Milieu & Gezondheid.

Tot slot waren er nog bijdragen aan diverse studiedagen, in de vorm van lezingen of voorzitterschappen.

2 Adviesverlening

Met het navolgende wordt er van omzeggens elk in 2016 vastgesteld advies een beknopte beschrijving gegeven: waarover ging het, wanneer kwam het tot stand, hoe omvangrijk was het, met welke adviesraden werd er samengewerkt, en in welke mate werd er consensus bereikt? De adviezen worden geordend volgens de vijf inhoudelijke thematische krachtlijnen van de Minaraad; daarbinnen worden ze *grosso modo* in chronologische orde gegeven. Voor de exacte titels en de vindplaats van de afzonderlijke adviezen wordt verwezen naar [bijlage 2](#) van dit jaarverslag.

2.1 Thema "klimaat en Energie"

Het medio maart 2016 vastgestelde advies "*Geld, gemak en goesting voor REG*" behandelde de wijzigingen aan het Energiebesluit in verband met energie-efficiëntie. Dit omvangrijke advies (60 pagina's) werd vastgesteld samen met de SERV, en opgemaakt en onderhandeld binnen de SERV. De raden ondersteunden, in dit unanieme advies, een hervorming van de REG-premies maar pleitten voor extra initiatieven moeten om de vernieuwingsnelheid van het Vlaams gebouwenpark verder op te drijven.

Begin juni werd een van de belangrijkste adviezen van 2016 vastgesteld: het advies over het te voeren klimaatbeleid. Deze adviesvraag kwam tot stand naar aanleiding van een gedetailleerde vraag vanwege het Vlaams Parlement – aan de andere strategische adviesraden werden er vergelijkbare vragenlijsten voorgelegd. In zijn omvangrijke advies (73 pagina's) gaf de Minaraad een algemene appreciatie van de noodzaak tot klimaatbeleid en de impact van het Akkoord van Parijs. Vervolgens formuleerde de Minaraad strategische aanbevelingen bij de vereiste klimaattransitie evenals over de daartoe vereiste klimaatmaatregelen op korte, middellange en lange termijn. Bovendien verstrekte de Raad meer specifieke aanbevelingen over de relaties tussen enerzijds klimaatbeleid en anderzijds het natuurbesluit, het productbeleid, de inzet van fiscaliteit en de inzet van subsidie-instrumenten. Ook werd specifiek ingegaan op het beleid inzake energie-efficiëntiebeleid en inzake hernieuwbare energie. De raadspartners bereikten omzeggens over alle aan de orde gestelde kwesties consensus: alleen over de relatie tussen productbeleid en klimaatbeleid werd geen eenstemmigheid gevonden.

Het in juli 2016 samen met de SERV vastgestelde "*Een warmtegolf voor Vlaanderen*" behandelde in hoofdzaak een voorontwerpdecreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koude-netten. De raden brachten, in dit unanieme advies, begrip op voor de keuze om een onderscheid te maken tussen enerzijds stadsverwarming en anderzijds warmtenetten op industriële sites. Het voorgestelde regelgevend kader moet evenwel nog verder evolueren, om in de toekomst eenzelfde bescherming te kunnen bieden als deze die verleend wordt aan aardgasafnemers..

Een ander advies dat samen met de SERV werd vastgesteld en binnen de SERV werd onderhandeld, betrof het in september vastgestelde, unanieme, advies over de

energieleningen. De raden verwelkomden, in dit 20 pagina's tellende advies, de met de voorgestelde wijziging aan het Energiebesluit in het vooruitzicht gestelde verhoging van het maximale ontleenbedrag en van de maximale looptijd van de energielening. Ze vroegen wel om die aanpassingen over een jaar te evalueren.

Ook in september werd er, samen met de SERV en bemiddeld binnen de SERV, kort ingegaan (briefadvies) op de voorgestelde wijzigingen aan de energieheffing. De Raden verwelkomden het voorstel om de verbruikerscategorieën aan te passen waardoor voornamelijk personen die hun woning verwarmen door middel van elektrische accumulatieverwarming niet langer het tarief van € 770 moeten betalen, maar € 290 per jaar

Een zesde advies betrof de regeling van duurzaamheidscriteria voor de inzet van biomassa bij energieopwekking. Dit unanieme advies, dat eind september vastgesteld werd, werd onderhandeld binnen de Minaraad, en kwam tot stand in samenwerking met de SALV en de SERV. In dit omvangrijke advies (40 pagina's) werd uitgegaan van een uitvoerige schets van de beleidscontext, om dan algemene aanbevelingen te verstrekken over wat een sluitend systeem zou zijn, en specifiek in te gaan op de relatie met materialen- en grondstoffenbeleid, op de voor advies voorgelegde criteria en op de wenselijke kenmerken van het certificatiesysteem.

Het op grond van het jaarprogramma voorgenomen eigen initiatief betreffende adaptatiebeleid heeft niet tot een binnen de Raad vaststelbaar resultaat geleid. Wel werd over de verworven kennis inzake "veerkracht" een uitvoerige uiteenzetting gegeven t.b.v. de collega-adviesraden in Europees verband, in de jaarlijkse EEAC-conferentie.

2.2 Thema "materialenbeleid/circulaire economie"

In 2016 begon de Minaraad zijn advisering over dit thema met het in februari vastgestelde advies over de vijfde wijziging aan VLAREMA (Vlaams Reglement Materialen). In dit 25 pagina's tellende advies ging de Minaraad in op de reeks technische wijzigingen die met dit ontwerpbesluit aangebracht werden. In het algemeen wees de Minaraad op het spanningsveld dat bestaat tussen het opleggen van milieutechnische eisen en het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen. In dit advies werd geen unanimitieit bereikt inzake de kwestie van de wenselijke subsidiariteit bij het inzamelen van dierlijke vetten en oliën en bij het opleggen van voorwaarden voor het vervoeren en inzamelen van en het handelen en makelen in afvalstoffen.

Een maand later stelde de Minaraad zijn advies vast over het ontwerp uitvoeringsplan voor Huishoudelijk Afval en Gelijkwaardig Bedrijfsafval. De Minaraad wijdde in dit advies beschouwingen aan de relatie tussen de uitdaging om te komen tot een circulaire economie in relatie tot de klassieke afvalaanpak, en ging vervolgens in op de verschillende stappen van de zgn. materialenladder in relatie tot het voorgelegde plan. Er werd evenwel geen consensus bereikt over de capaciteitsplanning voor en vergunningverlening inzake afvalverbranding, over de

wijze van toepassing van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid evenals over de wenselijke recyclagedoelstellingen voor verpakkingsafval.

In augustus werd er met een kort briefadvies ingegaan op het decreet dat strekt tot de zgn. inkanteling van de vzw Plan C in de schoot van de OVAM. Met dit advies bevestigde de Minaraad zijn appreciatie voor de aanpak van het materialenbeheer via Plan C, en pleitte hij voor het behoud van de tot nu toe bereikte transparantie, kennisdeling en openheid, als waarden die aan te houden zijn in de nieuwe constellatie.

Een belangrijk eigen initiatief van de Minaraad voor 2016 bestond er in om, samen met de SERV en met medewerking van OVAM en Plan C, een studiedag te organiseren, gericht op de kennisopbouw en het debat in verband met de transitie naar circulaire economie. Deze studiedag ging door in september. Na een *keynote-speech* door prof. Jonathan Holslag en inleidende toelichtingen door John Wante (OVAM) en Jiska Verhulst (Plan C), werd met parallelle sessies ingegaan op het concept "*circulair ontwerpen*" (design), op kansen voor circulair ondernemen, op de kwestie van jobs, vaardigheden en betrokkenheid van werknemers, op het sluiten van materiaalkringlopen ("*van einde terug naar begin*"), op de relatie tussen circulaire economie en consumptie ("*behoefte systemen*"), en op kansen voor circulaire economie in de context van stedenbeleid. Ter afronding van de studiedag werd er met een aantal stakeholders een paneldebat gehouden over het strategische belang van de omschakeling naar een circulaire economie.

Aan het einde van het jaar stelde de Minaraad een advies vast over de startnota's voor de op te maken milieubeleidsovereenkomsten (MBO's) inzake afgedankte voertuigen, inzake afgedankte batterijen en accu's voor de aandrijving van HE-auto's en inzake afgedankte matrassen. Over dit uitvoerige advies (33 pagina's) werd er over alle mogelijke aspecten van deze startnota's gediscussieerd. Niettemin bleef er verdeeldheid over onder meer de mate aan wenselijke transparantie bij MBO's, over de invulling van een aantal recyclagedoelstellingen, en, inzake afgedankte matrassen, over de wenselijkheid van een eigen Vlaams beleid binnen Belgisch-federale context.

2.3 Thema "klassiek milieubeleid"

De voor advies voorgelegde wijziging van VLAREM II, gericht op normstelling voor grondwaterbeleid, leidde, binnen het bereik van het klassieke milieubeleid, in april, tot een unaniem advies. Hierbij behandelde de Minaraad de regeling van de beoordeling van de chemische toestand en de beoordeling van de kwantitatieve toestand van een grondwaterlichaam. Algemeen vond de Raad het goed dat met deze regeling afgestapt werd van de tot dusverre gevoerde *ad hoc* aanpak. Wel vond de Raad het nodig dat er ook vooruitgang zou geboekt worden inzake het grensoverschrijdende aspect, dat zich voordoet wanneer de schadelijke activiteit en de effecten daarvan bij verschillende aangrenzende landen of regio's gesitueerd zijn.

Ook in april 2016 ging de Minaraad met een unaniem briefadvies in op de voor advies voorgelegde wijziging van het Brownfielddecreet. De Raad verwees in dat

verband naar het onderzoeksrapport dat aan de basis lag van deze decretale operatie, om er voor te pleiten voor een duidelijker verband tussen enerzijds brownfieldbeleid en anderzijds het strategisch ruimtelijke beleid.

In mei 2016 verstrekte de Minaraad advies naar aanleiding van het openbaar onderzoek inzake de actieplannen van het omgevingslawaaai van wegverkeer en spoorverkeer (2de fase). Deze actieplannen geven uitvoering aan de Richtlijn Omgevingslawaaai, die in VLAREM II is omgezet in Vlaamse regelgeving. Als kritiekpunt gaf de Raad onder meer mee dat de afstemming met en de evaluatie inzake de Actieplannen uit de 1ste fase onduidelijk is en dat de voorziene budgetten beperkt lijken in het licht van wat er gepland wordt.

Aansluitend bij het in april verleende advies over het Brownfielddecreet, stelde de Minaraad in september 2016 een unaniem briefadvies vast over het daaraan verbonden uitvoeringsbesluit. Hierbij ging de Raad in op de wijze waarop generieke voorwaarden met betrekking tot de projectaanvraagdossiers worden geregeld, vanuit de zorg dat men de strategische doelstellingen van het ruimtelijk beleid beter zou moeten kunnen laten doorwerken.

In december gaf de Minaraad nog een briefadvies vrij betreffende de programmatie van BBT-studies, naar aanleiding van een consultatie-initiatief dat daarover ondernomen was door de bevoegde administratie. Een volwaardige consultatieprocedure zou in vier fasen moeten verlopen: een fase waarin de kans geboden wordt om input te leveren, een fase waarbij er overlegd wordt op het niveau van een werkcommissie en een fase waarbij er een adviesvraag gesteld wordt over een ontwerpprogramma dat kadert in een meerjarenperspectief, evenals een terugkoppelingsfase.

Aan het einde van het jaar is er bovendien een aanvang gemaakt met het CIW-Overlegforum inzake oplossingsrichtingen voor de problematiek van de financiering van het waterbeleid. Het secretariaat van de Minaraad, evenals een reeks raadsorganisaties, engageerden zich ertoe om aan dit overlegproces deel te nemen of het te ondersteunen. Hiermee wordt er een specifieke invulling gegeven aan deze topic, die immers als kwestie ingeschreven was in het jaarprogramma van de Minaraad voor 2015. In de planning stond met name opgenomen dat er geadviseerd zou worden inzake de regeling van de financiering van rioleringen. Het beleid heeft zich in 2016 beperkt tot een technische optimalisatie van de huidige regels. De fundamentele bijstelling van de financiering van rioleringen was nog niet aan de orde en bijgevolg is de verwachte adviesvraag nog niet gesteld geworden.

Tot slot moet er gewezen worden op het in 2016 gecontinueerde eigen initiatief betreffende luchtkwaliteitsbeleid. De beoogde studie is niet afgewerkt geraakt, maar er liggen wel vijf ontwerp-deelstudies voor. (1) In het eerste deel wordt een beschrijving gegeven van de verschillende pollutanten, samen met de belangrijkste effecten ervan. (2) In het volgende deel wordt dieper ingegaan op de milieuwetgeving inzake luchtverontreiniging. (3) In deel drie staan de emissiebronnen centraal: wat zijn de emissies van de verschillende sectoren? (4) Het

vierde deel spitst zich toe op toestand en trends van de verschillende polluenten; (5) In een vijfde deel wordt dieper ingegaan op diverse beschikbare kostenbatenanalyses m.b.t. luchtverontreiniging. Deze vijf delen worden in het voorjaar van 2017 aan de werkcommissie en de Raad voorgelegd voor verdere afwikkeling.

2.4 Thema "biodiversiteit/ecosystemen"

Een eerste advies binnen deze thematische lijn betrof de bijstelling van het Soortenbesluit van 2009. Het relatief uitgebreide advies (24 pagina's) werd samen met de SALV opgemaakt en vastgesteld in februari 2016. Er werd consensus bereikt over bijstellingen aan de lijst van beschermde soorten, over een reeks concrete modaliteiten waaronder bestrijding van vogelsoorten mogelijk is, over de wenselijkheid van een regeling inzake invasieve exoten en over de onduidelijkheid van de bijdrage van vogelopvangcentra tot het natuurbehoud. Er werd echter geen consensus bereikt bij de vraag hoe de verenigbaarheid met de Vogelrichtlijn moet ingeschat worden van de regeling inzake bestrijding van een aantal vogelsoorten.

In september 2016 stelden de Minaraad en de SALV gezamenlijk een beknopt advies vast over besluiten tot vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen voor drie speciale beschermingszones. In dit beknopte advies werden er een aantal suggesties geformuleerd met betrekking tot specifieke punten, die blijkbaar nog niet bevredigend afgehandeld waren in het aan die besluiten voorafgaande overlegproces.

Een ander beknopt advies dat in september 2016 werd vastgesteld door de Minaraad en de SALV, betrof een unaniem advies over de criteria voor geïntegreerd natuurbeheer. De Raden vroegen vooral om te verduidelijken voor welke doeleinden deze criteria en indicatoren precies zullen worden ingezet. Daarnaast deden de Raden enkele concrete aanbevelingen met betrekking tot specifieke criteria en indicatoren. Aansluitend hierbij vroegen de Raden om een werkgroep op te richten die de mogelijkheden tot het inzetten van instrumenten voor agrarisch natuurbeheer zou in kaart brengen.

Een derde advies dat in september werd vastgesteld – nu door de Minaraad afzonderlijk – was het 15 pagina's tellende advies betreffende de bosbehoudsbijdrage en de procedure voor het ontbossen van ruimtelijk bedreigde bossen. Met dit advies werd overigens een project op eigen initiatief afgerond, dat er op gericht was kennis te vergaren en een oriëntatienota op te maken over hetzelfde thema. Het tot stand gebrachte advies was niet unaniem. Er bleven onenigheden over de wenselijke hoogte van de bosbehoudsbijdrage, over de compensatiewijze bij ontbossingen van meer dan 3 ha evenals over de procedurele waarde van een ontheffing op het ontbossingsverbod.

Als laatste advies dat in september werd vastgesteld met betrekking tot biodiversiteitsbeleid, werd er ingegaan op het gewijzigde BENELUX-protocol inzake de jacht, dat er in hoofdzaak toe strekt bestrijding van jachtwildsoorten ter

voorkoming van belangrijke schade buiten het bereik van dit protocol te plaatsen. In zijn advies stelde de Minaraad een aantal conceptuele vragen inzake de begrippen “jacht”, “bijzondere bejaging” en “bestrijding”. Ook vroeg de Raad dat nieuwe vangstprocédés of middelen ten behoeve van bestrijding in samenspraak met de stakeholders onderzocht zouden worden alvorens ze ingezet worden.

In december verstrekte de Minaraad advies over een wijziging in de regeling inzake investeringssteun in grootsteden en in het platteland. Dit advies werd samen met de SALV vastgesteld, waarbij de SALV de overleg- en redactionele processen trok. Algemeen vroegen de Raden de inhoudelijke sturing die gegeven zou worden aan het inzetten van het investeringsfonds te verbeteren. Wat de investeringen in het platteland aangaat, vroegen de Raden om beter rekening te houden met de specifieke kenmerken van het platteland, en niet alleen in te doen zetten op materiële vaste activa (i.e. wegenbouw).

Tot slot moet gewezen worden op het in het jaarprogramma 2016 voorgenomen eigen initiatief inzake ecosysteemdiensten, wat dan weer drie deelonderwerpen zou omvatten: groene infrastructuur, de ecosysteemdiensten uit bossen, en de doelbepaling voor wildbeheer. Voor elk van de drie deelvragen zijn er kennisdelings- en overlegmomenten georganiseerd binnen de respectievelijke permanente werkcommissies, zonder dat dit evenwel tot concrete resultaten, in de vorm van een studie, een oriëntatienota of een advies, heeft geleid.

2.5 Thema “bestuurskwaliteit”

Als eerste advies binnen het thema “bestuurskwaliteit”, ging de Minaraad, samen met de SALV, in februari 2016 in op de Werktekst ter voorbereiding van het Witboek voor het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. In dit unanieme, 22 pagina’s tellende advies pleitten beide raden er voor om zorgvuldig omgaan met het concept “omgeving”, om te streven naar een evenwichtiger invulling van “mobiliteit”, om Europese ontwikkelingen systematischer in het beleid in te calculeren, om het nieuwe “circulaire denken” mee als leidraad te hanteren en om de notie “ecosysteemdiensten” mee te nemen als inspiratiebron.

In mei 2016 ging de Minaraad met een unaniem briefadvies in op het decreet dat moet leiden tot een bijstelling van de project-m.e.r. De Minaraad kwam tot de bevinding dat de voorgelegde wijzigingsvoorstellen omzeggens alle voortvloeiën uit de vermelde Europese richtlijn. De Raad vond het bovendien positief dat de zorg voor het klimaat nu duidelijk wordt meegenomen in de reeks disciplines die een M.E.R. horen te onderbouwen. De Minaraad vroeg wel om na te gaan of de huidige richtlijnenboeken nog wel adequaat zijn in het licht van de nieuwe uitdagingen.

In september stelde de Minaraad het advies vast over de zgn. codextrein – een reeks ingrepen op bestaande wetgeving, zoals op het Decreet Natuurbehoud en het Omgevingsvergunningendecreet. Bij het Natuurdecreet ging de Minaraad in op de integratie van de vergunningsplicht voor vegetatiewijzigingen in de procedure voor de omgevingsvergunning: die mocht er niet toe leiden dat een ander complexer

wordt. Bij het Omgevingsvergunningendecreet waren er blijvende onenigheden bij de problematiek van het verstrijken van de beslissingstermijnen bij vergunningverlening, de kwestie van de toegang tot het georganiseerd administratief beroep en het gegeven van de verlenging van de vergunningstermijn in verband met de programmatische aanpak van stikstofdepositie.

Eind september werd er een kort, unaniem advies vastgesteld over de voor advies voorgelegde nota en het visiedocument inzake Vlaams vrijwilligersbeleid. In dit unanieme advies wees de Minaraad er op dat vrijwilligers een aanzienlijke rol vervullen in het milieu- en natuurbeleid, en dat ze daarbij diverse rollen vervullen. Algemeen is de Minaraad positief over de voorgelegde nota, maar hij wijst er wel op dat visievorming een belangrijk uitdaging blijft, en dat vrijwilligerswerk vereenvoudiging van de regelgeving veronderstelt, evenals een aan vrijwilligerswerk complementair verenigingsbeleid en overheidsmanagement.

In de loop van de zomermaanden had het secretariaat van de Minaraad, samen met een reeks andere adviesraden en op voorstel van de SERV, ingezet op studiewerk betreffende kansen voor vereenvoudiging in de omgevingsregelgeving. Hierin werd het verband gelegd met de kwaliteit van de standpuntvorming naar Europese regelgeving toe, evenals van de implementatie van die regelgeving. Een en ander leidde vooralsnog niet tot een vastgestelde studie of oriëntatienota. Er was evenwel voldoende materiaal verzameld om, over de voorlopige bevindingen, in oktober een presentatie te geven voor de plenaire vergadering van de SERV.

In december kwam de Minaraad tot de vaststelling van een advies over het Groenboek Bestuur. In dit unanieme advies ging de Minaraad in op drie zaken: op de kwaliteit van het Groenboek als groenboek, op de relatie tussen de voornemens in dit Groenboek en de door de Vlaamse Regering vastgestelde Visie 2050, en op de specifieke voorstellen inzake strategische adviesraden. Bij dit laatste stelde de Minaraad onder meer dat adviesvragen meer zouden moeten gaan over strategische thema's: beslissingsvraagstukken en/of ontwikkelingen die van betekenisvolle invloed zullen zijn op de structuur of de algemene toekomst van een geheel werkveld.

3 Organisatie en processen in 2016

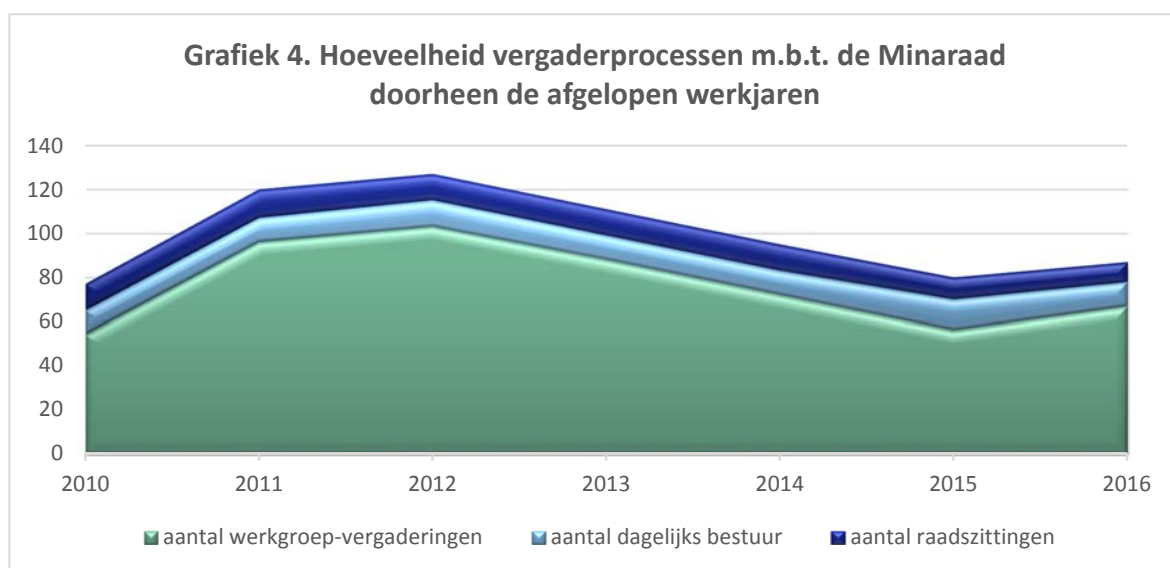
3.1 Organisatie van de werking

De adviezen worden vastgesteld in raadszittingen; de agenda van de raadszittingen wordt bepaald op de vergaderingen van het dagelijks bestuur; de adviesontwerpen worden opgemaakt door het secretariaat, en besproken in de schoot van werkcommissies, waarbij een belangrijk deel van deze voorbereidingsactiviteiten gebeurt door middel van overlegvergaderingen; het geheel van de werking is vastgelegd in het huishoudelijke reglement.

3.2 Vergaderprocessen van de Minaraad in 2016

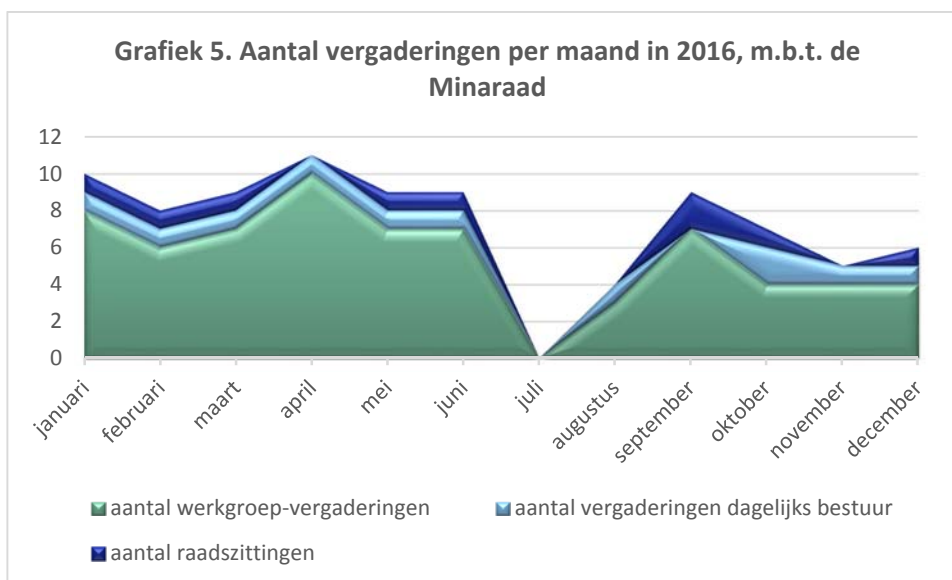
3.2.1 Overzicht van vergaderactiviteiten

Zoals reeds aangestipt, maken de vergaderprocessen de ruggengraat uit van het overleg dat aan de basis ligt van de adviesverlening door de Minaraad. In 2016 gingen er in totaal 87 vergaderingen door die met de Minaraad in verband kunnen worden gebracht: 9 raadszittingen, 11 bijeenkomsten van het dagelijks bestuur en 67 werkcommissievergaderingen inclusief de vergaderingen bij andere raden (zie grafiek 4).

De dalende trend van de vergaderingen is omgebogen naar enkele vergaderingen meer.

Ook binnen het werkjaar was de vergaderfrequentie niet gelijkmatig verdeeld. Enerzijds drijven drukke periode op regeringsvlak, met vele adviesvragen op korte tijdspanne, het werkritme aan; anderzijds zwakken bv. Schoolvakanties het werkritme af. De vergaderactiviteit binnen het werkjaar 2016 wordt weergegeven in onderstaande grafiek. Een opvallende vaststelling is dat ruim een derde van de adviezen werd vastgesteld tijdens de 2 raadszittingen van september 2016.

3.2.2 De plenaire Minaraad in 2016 en het voorzitterschap

De plenaire Minaraad, waar de adviezen vastgesteld worden en alle overige eindbeslissingen in raadsverband worden genomen, bestaat in principe uit 24 stemgerechtigde leden – dit is: 24 “zetels”, met doorgaans telkens effectieve leden en plaatsvervangers (verdere uitleg in [bijlage 1](#)). De raadsamenstelling van 2016 is tot stand gekomen op basis van een besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 (voor de aanwezigheidsstatistiek, zie [bijlage 4](#)).

De voorzitter wordt jaarlijks uit de raadsleden door de Vlaamse Regering gekozen. In 2016 fungeerde de heer Walter Roggeman (Natuurpunt) als voorzitter van de Minaraad, op basis van de in [bijlage 1](#) beschreven beurtrol. Vanaf 1 januari 2017 nam de heer Jurgen Tack (Landelijk Vlaanderen) de fakkel over.

3.2.3 Het Dagelijks Bestuur in 2016

De agendabepaling van de raadszittingen en het coördineren van de activiteiten van de werkcommissies gebeurt door het Dagelijks Bestuur. Het bestaat, naast de voorzitter, uit acht personen, die geselecteerd worden onder de raadsleden op een wijze die analoog is aan de hiervoor vermelde beurtrol. In 2016 kwam het Dagelijks Bestuur 11 keer samen.

De vergaderingen gebeurden doorgaans twee weken voor de raadszitting. Op sommige vergaderingen was ook het Bureau van de SARO aanwezig. Deze bijeenkomsten hadden dan als onderwerp de fusie tot de omgevingsraad. Een ander wederkerend onderwerp was het concept Omgevingsraad. De vergaderingen van het dagelijks bestuur kenden een regelmatige deelname van de bestuursleden.

3.2.4 De werkcommissieactiviteiten

Het voorbereiden van de ontwerpadviezen en de opvolging van beleidskwesties gebeurt binnen de werkcommissies.

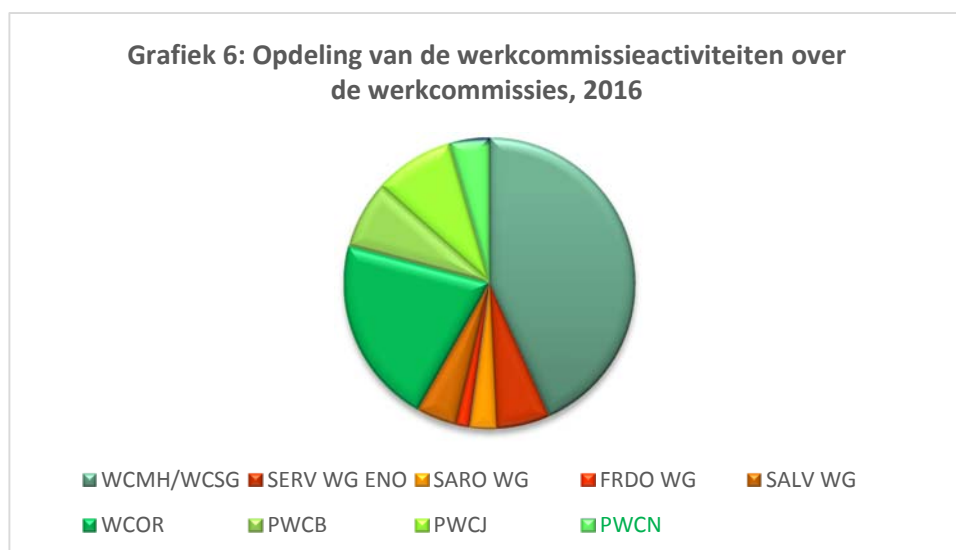

De gewone werkcommissies zijn – in tegenstelling tot de permanente werkcommissies – in hoofdlijnen representatief voor de raadssamenstelling. Ze behandelen alle voorontwerpadvies, vooraleer ze naar de plenaire raad vertrekken voor vaststelling. In 2016 waren er twee centrale commissies actief als hoofdmotor van de adviesvoorbereiding: enerzijds de werkcommissie Milieuhygiëne en Governance met een keten van donderdagochtendvergaderingen, anderzijds de Werkcommissie Open Ruimte, die alle aspecten in verband met natuur, bos en platteland behandelde, en in principe vergaderde op de eerste donderdagnamiddagen van de maand. Deze commissievergaderingen worden steeds ondersteund door een lid van het secretariaat.

Een deel van de werkcommissievergaderingen vond niet plaats in de schoot van de Minaraad, maar wel bij andere adviesraden waarmee samengewerkt werd inzake een concreet adviesproject, en waarbij deze adviesraad de adviesvoorbereiding “trok”. In dat geval wordt de voorbereiding gedaan in de werkcommissie van die adviesraad, maar worden de leden van een van de hiervoor vermelde werkcommissies mee uitgenodigd en neemt er een lid van het secretariaat deel.

Permanente Werkcommissies (PWC) worden opgericht op grond van het decreet, en hebben een samenstelling die veeleer los staat van deze van de Minaraad. Het is de bedoeling dat een afzonderlijke sector er vertegenwoordigd wordt of dat een specifiek thema er door specialisten behandeld wordt. Zo zijn er wettelijk ingestelde PWC's voor het natuurbeleid, het bosbeleid, het jachtbeleid, het binnenvisserijbeleid, natuur- en milieueducatie en voor duurzame ontwikkeling. Adviesonderwerpen die inhoudelijk aansluiten bij taak van PWC, moeten eerst binnen die commissie bediscussieerd worden, vooraleer er een voorontwerp aan de gewone werkcommissie wordt voorgelegd.

In 2016 gingen er 67 werkcommissievergaderingen door. (Voor de concrete lijst van bijeenkomsten van de werkcommissies, zie [bijlage 4](#)). De verdeling van de werkcommissievergaderingen over de werkcommissies wordt verduidelijkt met onderstaande grafiek. 6

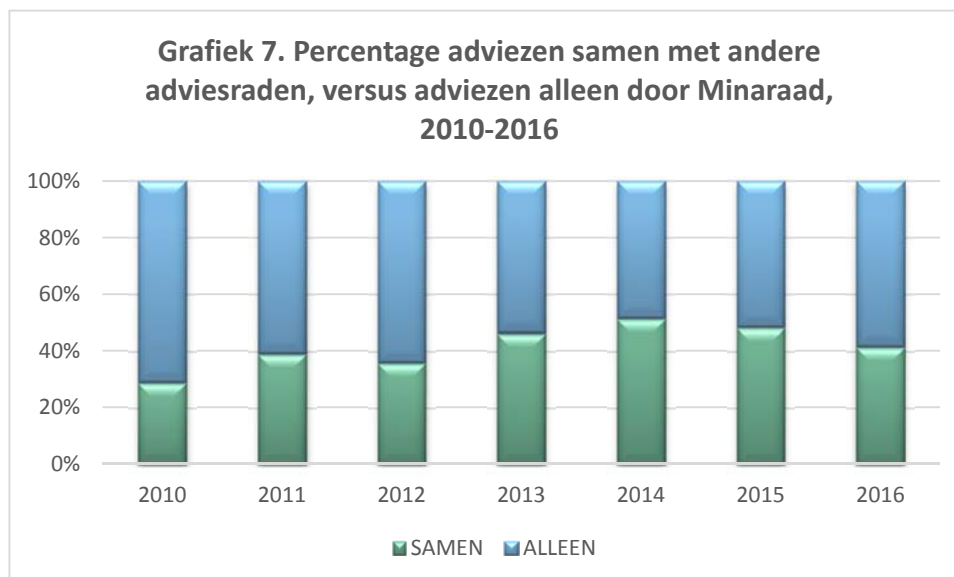
In 2016 kwam de werkcommissie milieuhygiëne en *governance* 29 maal samen, in regel onder voorzitterschap van Jan Verheeke, secretaris van de Minaraad. In deze werkcommissie wordt het leeuwendeel van de adviesprojecten besproken.

De vergaderingen in het kader van samenwerking met andere adviesraden vielen meestal ook onder de noemer die werkcommissie. Hier worden ze afzonderlijk vermeld. Dit waren 4 bij de SERV, 3 bij de SALV, 2 vergaderingen bij de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO) en 1 bij de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO).

De Werkcommissie Open Ruimte kwam 14 keer bijeen. In 2016 ontplooiden drie van de zes Permanente Werkcommissies een betekenisvolle werking. De PWC Bosbeleid, onder voorzitterschap van prof. Joris Van Acker vergaderde vijf maal in 2016. De PWC Jachtbeleid, onder voorzitterschap van de heer Guy Valckx, vergaderde zes maal in 2016. De PWC Natuurbeleid, onder voorzitterschap van de heer Walter Roggeman, vergaderde drie maal in 2016. De drie andere PWC's ontplooiden geen noemenswaardige eigen activiteit.

3.3 Externe werking en samenwerkingsrelaties

Zoals met het voorgaande reeds aangestipt, werd ook in 2016 de samenwerking met andere strategische adviesraden verdergezet. In 2016 werden er wel relatief meer unieke adviezen opgemaakt en minder in samenwerking met de andere adviesraden dan in 2013, 2014 en 2015 (zie [grafiek 7](#)).

4 Financieel verslag

Sinds 1 juni 2009 is de Minaraad een rechtspersoon en is hij onderworpen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 1997 betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen. De Minaraad moet daarom jaarlijks zijn jaarrekening voor 31 maart neerleggen bij het departement Financiën en Begroting van de Vlaamse Overheid dat o.a. instaat voor het goedkeuringsproces en voor de overmaking van de rekeningen, door de Minister van Financiën en Begroting, aan het Rekenhof.

Sinds 2011 werkt de Minaraad samen met een extern boekhoudkantoor, met het oog op de eerste controle en afsluiting van de rekeningen en opmaak van het financieel jaarverslag. Boekhoudkantoor Uyttendaele uit Aalst haalde de opdracht binnen voor een periode van vier jaar (boekjaren 2011-2014).

In 2015 werd het contract na een nieuwe uitbesteding (overheidsopdracht) opnieuw gegund aan hetzelfde boekhoudkantoor voor de boekjaren 2015-2018. Het kantoor controleert dan ook de rekeningen van de Minaraad en maakt mee de eindejaarsverrichtingen en correctieboekingen op, overloopt en analyseert de budgettering in verhouding met de uitgaven en brengt hiervan een afzonderlijk verslag uit.

Voor het jaar 2016 bedroeg de werkingsdotatie €1.220.000. Aanvankelijk werd €1.210.000 voorzien, maar dit bedrag werd nadien aangepast op basis van een verrekening van de indexprovisie en de vergrijzing. De dotatie voor 2016 bedroeg dus minder dan deze van 2015 (i.e. €1.227.000).

Ook in 2016 werd de grootste kostenpost van de Minaraad gewijd aan personeelskosten, ook al was het personeelskader(10 VTE) gedurende het hele jaar nooit volledig ingevuld (voor een overzicht van de samenstelling van het bij de Minaraad actieve secretariaat, zie [bijlage 5](#)). De overige grote uitgavencategorieën hadden betrekking op de huur van het gebouw, de algemene werkingskosten en de investeringen.

Voornameijk door de lage personeelsbezetting sloot de Minaraad het jaar af met een boekhoudkundig overschot. Het positieve saldo op 31 december 2016 wordt mee overgedragen naar 2017.

Bijlagen

Bijlage 1: De Minaraad als instelling

Oorsprong en wettelijke omgeving

De Strategische Adviesraad Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (S.A.R. Minaraad) is gestoeld op het decreet van 30 april 2004 – dat een bijkomende titel XI invoerde in het Decreet van 5 april 1995 inzake algemene bepalingen voor het milieubeleid, inzake strategische advisering.

De gelijknamige rechtsvoorganger van de Minaraad was al in 1991 opgericht als adviesorgaan van de Vlaamse Regering, en werd met dat decreet van 2004 afgeschaft. Deze metamorfose paste binnen de logica van de na de eeuwwisseling doorgevoerde administratieve hervorming “*Beter Bestuurlijk Beleid*” (BBB). Op 1 juni 2009 trad het bewuste wijzigingsdecreet in werking.

Naast de bepalingen van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen voor het milieubeleid, is de structuur en de werking van de Minaraad in hoofdzaak nog onderworpen aan het Decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden, het Decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, en het Besluit van de Vlaamse regering van 13 januari 2006 houdende vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse Overheid.

Taakstelling

De kerntaak van de Minaraad bestaat in het uitbrengen van adviezen “*vanuit het oogpunt van de doelstellingen en de beginselen, geformuleerd in art. 1.2.1*” van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid. Daarnaast verwachten de beleidsmakers van de Minaraad ook dat de Raad bijdragen levert tot het vormen van een beleidsvisie over het milieubeleid of over het milieuaspect van duurzame ontwikkeling. Verder moet de Raad onder meer de maatschappelijke en -beleidsontwikkelingen volgen en interpreteren op de verschillende relevante niveaus.

Van haar kant is de Vlaamse Regering ertoe verplicht om advies in te winnen over: (1) de voorontwerpen van decreet die het milieubeleid aanbelangen; (2) de voorontwerpen van decreet die tot andere beleidsdomeinen behoren en aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu; (3) de ontwerpbesluiten van de Vlaamse Regering die het milieubeleid aanbelangen én van strategisch belang zijn. Het is echter aan de Vlaamse Regering zelf om te bepalen welke besluiten van strategisch belang zijn.

Samenstelling

De Minaraad telt 24 stemgerechtigde leden, die benoemd worden voor een periode van vier jaar – waarna er een algehele hersamenstelling volgt.

De wettelijke samenstelling van de adviesraad ziet er als volgt uit:

- Er zijn 18 vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld:
  - acht zetels voor de milieuverenigingen;

- zes zetels voor de sociaaleconomische organisaties die ook in de SERV vertegenwoordigd zijn;
- twee zetels voor de organisaties verbonden aan de open ruimte;
- twee zetels voor de socioculturele organisaties die belangen van consumenten en gezinnen vertegenwoordigen;
- Er zijn twee zetels voor de organisaties van de Vlaamse steden & gemeenten en de Vlaamse provincies;
- Er zijn vier zetels voorbehouden voor onafhankelijke deskundigen milieu- en natuurbeleid.

Bij de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en van de lokale overheden wordt er telkens ook een plaatsvervanger aangeduid.

Voorzitterschap

Het is de Vlaamse Regering die de voorzitter verkiest uit de raadsleden, en dit gebeurt jaarlijks. Wat dat betreft heeft de Vlaamse regering in 2009 een beurtrol ingesteld, aan de hand van een achtjarige cyclus. Afwisselend leveren de milieuverenigingen, de sociaaleconomische organisaties en de organisaties verbonden aan de open ruimte de voorzitter volgens het volgende patroon: (1) milieubeweging: de jaren 2010, 2012, 2014 en 2016; (2) sociaaleconomische organisaties: de jaren 2011, 2013 en 2015; (3) organisaties verbonden aan de open ruimte: het jaar 2017.

Werking

De werking van de S.A.R. Minaraad is, voor zover niet bepaald in de hiervoor vermelde decreten en besluiten, vastgelegd in een huishoudelijk reglement, dat vastgesteld werd door de Raad op 24 juni 2010.

Hoofdzaak is dat de plenaire raadsvergadering steeds de eindbeslissingen neemt over adviezen en andere naar buiten te brengen documenten. Beslissingen worden zo mogelijk genomen met unanimititeit; in geval er geen consensus wordt bereikt, worden de tegengestelde opinies in het advies genoteerd. De Raad heeft ook de restbevoegdheid voor het geheel van de taakstelling van de Minaraad, en ziet toe op de wijze van uitoefening van gedelegeerde taken.

De agendabepaling van de raadszittingen en het coördineren van de activiteiten van de werkcommissies gebeurt door het Dagelijks Bestuur. Het bestaat uit negen personen, die geselecteerd worden onder de raadsleden op een wijze die analoog is aan de hiervoor vermelde beurtrol. Het Dagelijks Bestuur vergadert minstens tienmaal per jaar en beslist, in tegenstelling tot de Raad, steeds met unanimititeit.

Het voorbereiden van de ontwerpadviezen en de opvolging van beleidskwesties gebeurt binnen de werkcommissies. Ze staan in principe onder leiding van een door de Raad aangeduide werkcommissievoorzitter en zijn samengesteld uit raadsleden, plaatsvervangende raadsleden en door hen aangeduide experts. Elke werkcommissie wordt bijgestaan door minstens één lid van het secretariaat.

Op grond van het oprichtingsdecreet bestaan er bovendien, sinds januari 2011, zes permanente werkcommissies (PWC's). Er is een PWC voor het natuurbeleid, het bosbeleid, het jachtbeleid, het binnenvisserijbeleid, natuur- & milieueducatie (NME) en voor duurzame

ontwikkeling. Het aantal leden per PWC is beperkt tot 16 personen. De Vlaamse Regering duidt de ene helft van de commissieleden aan op basis van hun specifieke deskundigheid en op grond van hun specifieke representativiteit voor het onderwerp dat binnen de PWC behandeld zal worden. De andere helft wordt benoemd door de Vlaamse Regering op voordracht van de Minaraad zelf. Adviesonderwerpen die inhoudelijk aansluiten bij taak van de Permanente Werkcommissie, worden eerst aan de Permanente Werkcommissie voorgelegd.

Bijlage 2: Lijst van adviezen in 2016

[Advies 2016|03, van 18 februari 2016, over VLAREMA 5 – over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen](#)

[Advies 2016|04, van 18 februari 2016, over de Werktekst Witboek B.R.V. – met betrekking tot de Werktekst voor het Witboek voor het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen](#)

[Advies 2016|05, van 18 februari 2016, over de wijziging aan het Soortenbesluit – over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van diverse bepalingen van het Soortenbesluit van 15 mei 2009](#)

[Advies 2016|06, van 17 maart 2016, over het Uitvoeringsplan Huishoudelijk Afval – inzake het ontwerp uitvoeringsplan voor Huishoudelijk Afval en Gelijkaardig Bedrijfsafval](#)

[Advies 2016|07, van 1 april 2016, over de wijziging aan VLAREM II inzake grondwater – over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de wijziging van de achtergrondniveaus, drempelwaarden en milieukwantiteitscriteria](#)

[Advies 2016|08, van 11 april 2016, over de wijziging aan het Brownfielddecreet - betreffende het voorontwerp van Decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 maart 2007 betreffende de brownfieldconvenanten](#)

[Advies 2016|09, van 18 april 2016, “Geld, gemak en goesting voor REG” - inzake het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie-efficiëntie](#)

[Advies 2016|10, van 19 mei 2016, over de geluidsactieplannen wegverkeer en spoorverkeer - over de ontwerp actieplannen voor de 2de fase van het omgevingslawaai van wegverkeer en spoorverkeer](#)

[Advies 2016|11, van 19 mei 2016, over de wijziging van de regeling inzake de project-m.e.r. – over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming, het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de milieueffectrapportage van bepaalde openbare en particuliere projecten](#)

[Advies 2016|12, van 2 juni 2016, inzake het te voeren klimaatbeleid – naar aanleiding van de adviesvraag van het Vlaams Parlement inzake het te voeren klimaatbeleid](#)

[Advies 2016|13, van 12 juli 2016, “Een warmtegolf voor Vlaanderen” – over het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudenetten](#)

[Advies 2016|14, van 17 augustus 2016, over de inkanteling van Plan C.](#)

[Advies 2016|15, van 5 september 2016, “Energieleeningen en energiehuizen” – met betrekking tot Wijzigingen aan het Energiebesluit m.b.t. de energieleeningen en energiehuizen](#)

[Advies 2016|16, van 5 september 2016, “Wijziging Energieheffing” – betreffende het voorontwerp van decreet houdende wijziging van artikel 14.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 met betrekking tot de wijzigingen aan de energieheffing](#)

[Advies 2016|17, van 15 september 2016, besluit brownfieldconvenanten – inzake het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet betreffende de brownfieldconvenanten](#)

[Advies 2016|18, van 15 september 2016, over de codextrein – betreffende het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving](#)

[Advies 2016|19, van 15 september 2016, over het ontwerp verzameldecreet omgeving, natuur en landbouw – over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw](#)

[Advies 2016|20, van 15 september 2016, met betrekking tot drie dossiers instandhoudingsdoelstellingen – over de voorontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststellingen van de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten voor de met toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszones ‘BE2300222 De Kuifeend en Blokkersdijk – deel De Kuifeend’, ‘BE2301336 Schorren en polders van de Beneden-Schelde’ en ‘BE2217310 Bocholt, Hechtel-Eksel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt en Peer’](#)

[Advies 2016|21, van 15 september 2016, over de criteria geïntegreerd natuurbeheer – over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de criteria voor geïntegreerd natuurbeheer](#)

[Advies 2016|22, van 15 september 2016, over de bosbehoudsbijdrage en over de ruimtelijk bedreigde bossen – betreffende het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 februari 2001 tot vaststelling van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing](#)

[Advies 2016|23, van 15 september 2016, over de Benelux-overeenkomst Jacht – over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016](#)

[Advies 2016|24, van 29 september 2016, over duurzaamheidscriteria biomassa – betreffende het voorontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft technische wijzigingen van de certificaten toekenning en de invoering van biomassacertificatie, van duurzaamheidscriteria voor vaste en gasvormige biomassa en van ILUC-voorwaarden](#)

[Advies 2016|25, van 29 september 2016, over een gecoördineerd vrijwilligersbeleid - inzake de Nota “ *traject voor een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid*” en het Visiedocument “*Elementen van visie voor een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid: investeren in vrijwilligers*”](#)

[Advies 2016|26, van 27 oktober 2016, bij het programmadecreet 2017 – bij het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017](#)

[Advies 2016|27, van 27 oktober 2016, over stedelijke en plattelandsinvesteringen – over het voorontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van \(groot\)stedelijke en plattelandsinvesteringen](#)

[Advies 2016|28, van 15 december 2016, bij de startnota's van drie MBO's - over de startnota's MBO afgedankte voertuigen, afgedankte batterijen en accu's voor de aandrijving van hybride en elektrische auto's en afgedankte matrassen](#)

[Advies 2016|29, van 15 december 2016, over het werkprogramma voor BBT-studies – over de totstandkoming van het werkprogramma BBT-studies](#)

[Advies 2016|30, van 15 december 2016, inzake het groenboek bestuur – naar aanleiding van de adviesvraag van 17 november 2016 inzake het Groenboek Bestuur met principes en voorstellen voor een vernieuwende overheid](#)

Advies 2016|31, van 15 december 2016, over de nationale strategie duurzame ontwikkeling – over de kadertekst nationale strategie duurzame ontwikkeling.

Bijlage 3. Lijst van de raadsleden in 2016

Tabel 1. Samenstelling van de Minaraad medio 2016

	Effectieven	Plaatsvervangers
Maatschappelijke partners – milieubeweging		
1.	Elien Raport (BBL)	August Feyen (BBL)
2.	Sara Van Dyck (BBL)	Mathias Bienstman (BBL)
3.	Erik Grietens (BBL)	Jonathan Lambregs (BBL)
4.	Rob Buurman (BBL)	Nicolas Brackx (BBL/Vogelbescherming)
5.	Walter Roggeman (Natuurpunt)	Esther Castermans (Natuurpunt)
6.	Wim Van Gils (Natuurpunt)	Benno Geertsma (Natuurpunt)
7.	Anke Geeraerts (Natuurpunt)	Frederik Mollen (Natuurpunt)
8.	Krien Hansen (Natuurpunt)	Laurie Braet (Natuurpunt)
Maatschappelijke partners – sociaaleconomische organisaties		
9.	Piet Vanden Abeele (UNIZO)	Nele Cattoor (UNIZO)
10.	Steven Betz (VOKA)	Ellen Vanassche (VOKA)
11.	Iris Penninckx (Boerenbond)	Leen Franchois (Boerenbond)
12.	Bert De Wel (ACV)	Sandra Rosvelds (Beweging.Net)
13.	Pieter Verbeek (ABVV)	Greg Verhoeven (ABVV)
14.	Anneleen Demey (ACLVB)	Pieter Baert (ACLVB)
Maatschappelijke partners – verbonden aan de ruimte		
15.	Philippe Casier (LV)	Marleen Van der Velden (LV)
16.	Yves Lecocq (HVV), ontslagnemend vanaf 15 september 2016	Peter Coene (VVHV)
Maatschappelijke partners – socio-culturele organisaties		
17.	Daniëlle Van Kalmthout (Gezinsbond)	Pieter Ledeganck (Gezinsbond)
18.	Jan Velghe (BV-OECO)	Steve Braem (BV-OECO)
Organisaties die steden, gemeenten en provincies vertegenwoordigen		
19.	Hilde Van Look (VVP)	Gert Jansen (VVP) tot 15 juli 2016 Brent Roobaert (VVP) vanaf 15 juli 2016
20.	Steven Verbanck (VVSG)	Karen Alderweireldt (VVSG)
Onafhankelijke deskundigen		
21.	Kris Bachus	
22.	Marc De Pauw	
23.	Ignace Schops	
24.	Marc Carpels	

Bijlage 4: raadszittingen en commissiezittingen

TABEL 2: aanwezigheden raadszittingen S.A.R. Minaraad 2016 ("1" = aanwezig; "0" = niet aanwezig)			21/01/16	18/02/16	17/03/16	19/05/16	2/06/16	15/09/16	29/09/16	27/10/16	15/12/16	TOTAAL
aanwezigheden totaal			18	16	14	12	15	17	11	11	13	
BBL	Raport, E.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Van Dyck, S.	EFF	1	0	1	0	1	1	1	0	0	5
	Grietens, E.	EFF	1	1	1	0	1	1	1	0	1	7
	Buurman, R.	EFF	1	1	0	1	0	1	1	0	0	5
	Feyen, A.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bienstman, M.	PLVV	0	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	Lambreghs, J.	PLVV	0	0	1	1	0	0	0	1	0	3
Brackx, N.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Natuurpunt	Roggeman, W.	EFF	1	1	0	0	1	1	1	0	1	6
	Van Gils, W.	EFF	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	Geeraerts, A.	EFF	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	Hansen, K.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geertsma, B.	PLVV	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
	Castermans, E.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mollen, F.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	Braet, L.	PLVV	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
ACLBV	Demey, A.	EFF	1	1	1	0	1	0	0	1	1	6
	Baert, P.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ACV/ Beweging.net	De Wel, B.	EFF	1	0	1	1	1	0	0	0	1	5
	Rosvelds, S.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ABVV	Verbeek, P.	EFF	1	0	0	1	1	1	1	0	1	6
	Verhoeven, G.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voka	Betz, S.	EFF	1	0	0	0	1	1	0	1	0	4
	Vanassche, E.	PLVV	0	1	1	1	1	1	1	0	1	7
UNIZO	Vanden Abeele, P.	EFF	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	Cattoor, N.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Boerenbond	Penninckx, I.	EFF	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
	Franchois, L.	PLVV	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
LV/LG	Casier, Ph.	EFF	1	1	1	1	1	1	0	1	1	8
	Van der Velden, M.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HVV/VHV	Lecocq, Y.	EFF	1	1	0	0	0	1	0	0	0	3
	Coene, P.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gezinsbond	Van Kalmthout, D.	EFF	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	Ledeganck, P.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BV OECO	Velghe, J.	EFF	1	1	1	1	1	1	0	1	1	8
	Braem, S.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VVSG	Verbanck, S.	EFF	1	1	0	0	0	1	0	0	0	3
	Alderweireldt, K.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VVP	Van Look, H.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Jansen, G./Roobaert, B.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
expert- raadsleden	Bachus, K.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Carpels, M.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	De Pauw, M.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Schops, I.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De Werkcommissies Milieuhygiëne en de Werkcommissie Strategie & Governance hadden in de loop van 2016 veelal gezamenlijke vergadering, waarin de adviesvoorbereiding voor vier van de vijf krachtlijnen ter harte werd genomen. De bijeenkomsten hadden plaats op 12, 14 en 21 januari, 4, 11 en 25 februari, 3, 10 en 24 maart, 7, 14, 21 en 28 april, 12, 19 en 26 mei, 23 juni, 24 en 25 augustus, 1, 8, 13 en 22 september, 6 oktober, 10, 17, 24 november, evenals 8 en 20 december. Alles samen 29 bijeenkomsten, waarbij overigens ook dikwijls de leden van de P.W.C. Duurzame Ontwikkeling waren geïnviteerd.

De Werkcommissie Open Ruimte had de eindverantwoordelijkheid voor de krachtlijn “biodiversiteit en ecosystemen”, en stond mee in voor de afhandeling van de voorstellen van de P.W.C.’s Natuurbeleid, Bosbeleid en Jachtbeleid. Deze werkcommissie kwam samen op 12 januari, 4 februari, 15 februari, 3 maart, 4 april, 12 mei, 19 mei, 26 mei, 30 mei, 23 juni, 1 september, 6 oktober, 15 december en 23 december. Alles samen dus 14 bijeenkomsten.

De Permanente Werkcommissie Jachtbeleid vergaderde zes maal in 2016, met name op 5 januari, 2 februari, 1 maart, 19 april, 28 juni en 6 september. Aan de orde waren de kwestie van de beheerdoelen voor de onderscheiden jachtwildsoorten, de zaak van de jacht in overheidsdomeinen, het Beneluxverdrag jacht, het soortenbesluit,

De Permanente Werkcommissie Bosbeleid kwam in 2016 vijf maal samen, en dit op 15 januari, 1 maart, 7 juni, 6 september en 8 november. Aan de orde waren de Europese bossenstrategie, de problematiek van de bosuitbreiding en de boscompensatie, duurzaamheidscriteria biomassa, verzameldecreet en bosonderzoek.

De Permanente Werkcommissie Natuurbeleid kwam in 2016 vijf maal samen, en dit op 29 januari, 29 april en 26 augustus. Aan de orde waren de herziening van het soortenbesluit, ecosysteemdiensten, criteria geïntegreerd natuurbeheer, boscompensatie, S-IHD dossiers, verzameldecreet en codextrein.

Bijlage 5: samenstelling secretariaat in 2016

De administratieve, logistieke en inhoudelijke ondersteuning van de raads-werking gebeurt door het secretariaat van de S.A.R., dat, sinds de invoering van het personeelsplan, in principe 10 personeelsleden telt.

Aan het einde van 2015 was de feitelijke samenstelling van het secretariaat als volgt:

- Secretaris: Jan Verheeke, algemene coördinatie.

Adviseurs en adjuncten van de directeur:

- Stefanie Corens (sinds 1 november 2016), klimaat- en energiebeleid;
- Pieter Noens, materialenbeleid;
- ir. Francis Noyen, klassiek milieubeleid – luchtbeleid;
- Kathleen Quick, biodiversiteit en ecosystemen;
- Sandra Sliwa, klimaatbeleid, regelgeving en bestuurskwaliteit (in opleiding);
- ir. Dirk Uyttendaele, klassiek milieubeleid – waterbeleid.

Deskundige en hoofdmedewerker:

- Katelijne Symens, informatie- en documentatiebeheer;
- Jurgen Sleewaegen, boekhouding, logistiek en ICT.

Bijlage 6: overzicht van grafieken en tabellen

Grafieken

Grafiek 1: Percentage beleidsadviezen versus adviezen over concrete dossiers, periode 2010-2016.....	p. 5.
Grafiek 2: Percentage adviezen op vraag, periode 2010-2016.....	p. 6.
Grafiek 3: Percentage unanieme adviezen, periode 2010-2016.....	p. 6.
Grafiek 4: Hoeveelheid vergaderprocessen m.b.t. de Minaraad doorheen de afgelopen werkjaren.....	p. 15
Grafiek 5: Aantal vergaderingen per maand in 2016 m.b.t. de Minaraad.....	p. 16
Grafiek 6: Opdeling van de activiteiten over de werkcommissies, 2016.....	p. 17
Grafiek 7: Percentage adviezen samen met andere adviesraden, versus adviezen alleen door Minaraad, 2010-2016.....	p. 18

Tabellen

Tabel 1. Samenstelling van de Minaraad medio 2016.....	p. 26
Tabel 2: aanwezigheden raadszittingen SAR Minaraad 2016.....	p. 27